

На основу члана 172. став 2, члана 173. став 2, члана 176. став 1, члана 177. став 1, члана 179. став 4, члана 239. и члана 249. став 1. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12 и 45/15),

Директор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК о дозволама и центрима за обуку пилота параглајдера

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови под којима се издаје дозвола пилота параглајдера и уписује овлашћење у ту дозволу, поступак по коме се проверава стручна оспособљеност пилота параглајдера, услови под којима се издаје ауторизација испитивача, време на које се издају дозвола пилота параглајдера и ауторизација испитивача, време на које важе овлашћења која су уписана у дозволу пилота параглајдера, услови под којима се мењају, суспендују и стављају ван снаге дозвола пилота параглајдера и ауторизација испитивача, услови под којима се суспендују и стављају ван снаге овлашћења која су уписана у дозволу пилота параглајдера, образац дозволе пилота параглајдера и ауторизације испитивача, услови под којима се издаје, мења, суспендује и ставља ван снаге потврда о праву на обучавање пилота параглајдера, временски период на који се та потврда издаје и образац те потврде.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *акробатско летење* означава намерно изведене маневре ваздухоплова у којима долази до наглих промена положаја, правца и брзине ваздухоплова, који нису неопходни за уобичајен лет или за обуку која се изводи у циљу стицања дозвола и овлашћења;

2) *лет на малим висинама* означава лет за време којег се пилот параглајдера или пилот ученик у сваком тренутку лета налази на висини мањој од 50 *m* изнад тла, а висинска разлика између узлетишта и слетишта није већа од 150 *m*;

3) *лет на средњим висинама* означава лет за време којег се пилот параглајдера или пилот ученик налази на висини мањој од 300 *m* изнад тла, а висинска разлика између узлетишта и слетишта је већа од 150 *m*;

4) *лет на великим висинама* означава лет за време којег се пилот параглајдера налази на висини већој од 300 *m* изнад тла, без обзира на висинску разлику између узлетишта и слетишта;

5) *параглајдер* је ваздухоплов који нема круту основну конструкцију, способан је за безбедно полетање и слетање у условима без ветра, којим се аеродинамички управља око све три осе помоћу леве и десне команде повезане за излазне крајеве крила и којим се може полетети и слетети снагом и употребом ногу, помоћу погонске групе или помоћу уређаја и средстава за вучу (моторно возило, аерозапрега, витло, чамац и друго);

6) *параглајдер са мотором* је параглајдер који је опремљен погонском групом која се може користити за погон у свим фазама лета;

7) *тандем параглајдер* је параглајдер који је намењен за истовремено летење два лица, у оквиру укупне носивости и других услова које је прописао произвођач параглајдера.

II. ДОЗВОЛА ПИЛОТА ПАРАГЛАЈДЕРА, ОВЛАШЋЕЊА, АУТОРИЗАЦИЈЕ И ОСПОСОБЉЕЊА

Дозвола пилота параглајдера

Члан 3.

Параглајдером може да лети лице које поседује дозволу пилота параглајдера коју је издао Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат) и које је здравствено способно за летење параглајдером.

Директорат издаје дозволу пилота параглајдера лицу које има навршених најмање 16 година живота, које испуни услове прописане овим правилником у погледу обуке и које положи испит за стицање дозволе пилота параглајдера на начин који је прописан овим правилником.

Изузетно од става 1. овог члана, без дозволе коју је издао Директорат параглајдером може да лети:

- 1) пилот ученик;
- 2) лице у својству путника у тандем параглајдеру;
- 3) лице које поседује важећу дозволу пилота параглајдера издату од стране ваздухопловних власти стране државе или другог тела које је по прописима те државе овлашћено за њено издавање.

Пилот ученик

Члан 4.

Пилот ученик је лице које се у центру за обуку пилота параглајдера (у даљем тексту: центар за обуку) обучава за стицање дозволе пилота параглајдера.

Обуци за стицање дозволе пилота параглајдера може да приступи пунолетно лице које је здравствено способно за летење параглајдером.

Изузетно од става 2. овог члана, обуци може да приступи малолетно лице које има навршених најмање 15 година живота, које је здравствено способно за летење параглајдером и има оверену писану сагласност оба родитеља или старатеља за похађање обуке.

Ауторизација пилота ученика

Члан 5.

За време практичне обуке пилот ученик је дужан да са собом носи ауторизацију пилота ученика коју је издао Директорат.

Захтев за издавање ауторизације пилота ученика Директорату подноси центар за обуку у чију евиденцију је уписан пилот ученик.

Ауторизација пилота ученика садржи:

- 1) назив „Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије” и лого Директората;
- 2) редни број ауторизације;
- 3) име, име једног од родитеља или старатеља и презиме пилота ученика;
- 4) јединствени матични број грађана пилота ученика, односно број пасоша за стране држављане;
- 5) потпис имаоца ауторизације;
- 6) датум издавања ауторизације;
- 7) печат и потпис овлашћеног лица Директората.

Овлашћења у дозволи пилота параглајдера и ауторизација испитивача

Члан 6.

Имаоцу дозволе пилота параглајдера који испуни услове из овог правилника Директорат уписује у дозволу следећа овлашћења:

- 1) инструктор параглајдинга;
- 2) тандем пилот;

3) летење моторним параглајдером.

Испит за стицање дозволе пилота параглајдера и овлашћења из става 1. овог члана може да спроводи лице које поседује ауторизацију испитивача.

Ауторизацију испитивача издаје Директорат на захтев кандидата који испуни следеће услове:

- 1) поседује важећу дозволу пилота параглајдера;
- 2) поседује овлашћење инструктора параглајдинга најмање три године;
- 3) у претходне три године:
 - (1) није кажњаван за ваздухопловни прекршај;
 - (2) његова дозвола пилота параглајдера није била суспендована;
- 4) предложен је за испитивача од стране Ваздухопловног савеза Србије;
- 5) завршио је курс стандардизације за испитивача у Директорату.

Оспособљења пилота параглајдера

Члан 7.

Имаоцу дозволе пилота параглајдера који заврши одговарајућу обуку и проверу у књижицу летења се уписују следећа оспособљења:

- 1) оспособљење за акробатско летење;
- 2) оспособљење за специфичне врсте летења (полетање у запрези и сл);
- 3) оспособљење за препакивање резервног падобрана.

Оспособљења из става 1. овог члана у књижицу летења пилота параглајдера уписује инструктор параглајдинга који је спровео обуку и проверу или руководилац центра за обуку у којем су обука и провера спроведени.

III. ЦЕНТАР ЗА ОБУКУ - ПОТВРДА О ПРАВУ НА ОБУЧАВАЊЕ, НАСТАВНО ОСОБЉЕ, ДОКУМЕНТАЦИЈА И ОПРЕМА

Центар за обуку

Члан 8.

Обуку за стицање дозволе пилота параглајдера, овлашћења која се уписују у ту дозволу, као и оспособљења из члана 7. став 1. овог правилника, спроводи центар за обуку који поседује потврду о праву на обучавање пилота параглајдера (у даљем тексту: потврда о праву на обучавање) издату од стране Директората.

Потврду о праву на обучавање може да стекне правно лице које има пословно седиште у Републици Србији.

Стицање потврде о праву на обучавање

Члан 9.

Захтев за издавање потврде о праву на обучавање подноси се Директорату и уз захтев се доставља следећа документација:

- 1) решење о регистрацији код надлежног органа;
- 2) приручник о раду (*Operations Manual*);
- 3) приручник о обуци (*Training Manual*);
- 4) доказ о власништву или закупу просторија за рад центра за обуку.

Увидом у поднету документацију и након спроведене основне провере Директорат издаје решење којим утврђује да ли подносилац захтева испуњава услове за издавање потврде о праву на обучавање.

Издавањем потврде о праву на обучавање, Директорат одобрава и приручник о раду и приручник о обуци.

Центар за обуку је дужан да о намери увођења промена у функционални систем које обухватају измене услова рада или вршења обуке у току важења потврде о праву на обучавање обавести Директорат и прибави одобрење Директората за измене приручника о раду, односно приручника о обуци.

Руководећа структура и наставно особље центра за обуку

Члан 10.

Руководећа структура центра за обуку се састоји од одговорног руководиоца (*Accountable Manager*) и руководиоца обуке (*Head of Training*) који могу да буду исто лице.

Одговорни руководилац је лице које је одговорно да обезбеди довољна финансијска и друга средства за спровођење обуке према одобреним приручницима.

Руководилац обуке је лице одговорно за контролисање спровођења обуке и предузимање мера да се обука одвија у складу са прописима и процедурама предвиђеним одобреним приручницима.

Руководилац обуке мора да поседује или да је поседовао овлашћење инструктора параглајдинга најмање три године.

Центар за обуку мора да располаже одговарајућим наставним особљем које је оспособљено за спровођење теоријске и практичне обуке пилота параглајдера, укључујући најмање једног инструктора параглајдинга.

Вођење документације центра за обуку

Члан 11.

Центар за обуку је дужан да поседује и ажурира следећу документацију:

- 1) потврду о праву на обучавање;
- 2) приручник о раду (*Operations Manual*);
- 3) приручник о обуци (*Training Manual*);
- 4) евиденцију лица на обуци (регистар);
- 5) дневник обуке, са евиденцијом присутности кандидата;
- 6) досијеа кандидата;
- 7) досијеа инструктора;
- 8) дневни план активности (стартна листа);
- 9) евиденцију ванредних догађаја, незгода и удеса;
- 10) евиденцију издатих диплома.

Приручник о раду (*Operations Manual*)

Члан 12.

Приручник о раду садржи:

- 1) листу садржаја, листу одобрених измена и листу важећих страна приручника о раду;
- 2) податке о руководећој структури центра за обуку;
- 3) опис планиране обуке;
- 4) списак инструктора теоријске и практичне обуке;
- 5) квалификације и радно искуство инструктора;
- 6) опис права и обавеза инструктора;
- 7) начин стручног усавршавања и обнове знања и вештина инструктора;
- 8) опис права и обавеза кандидата на обуци;
- 9) опис документације центра за обуку и начин њеног вођења и чувања;
- 10) списак опреме, учила, стручне литературе и видео-материјала који се користе у обуци;
- 11) списак и адресу просторија за спровођење обуке, чување документације, учила, опреме и стручне литературе;
- 12) листе провере;
- 13) мере за праћење и унапређење обуке;
- 14) списак параглајдера за спровођење обуке;
- 15) податке о терену на коме се планира спровођење обуке;
- 16) опис техничког, метеоролошког и медицинског обезбеђења летења.

Приручник о обуци (*Training Manual*)

Члан 13.

Приручник о обуци садржи програме обуке за стицање дозволе пилота параглајдера и овлашћења која се уписују у ту дозволу.

Програм из става 1. овог члана мора да садржи:

- 1) листу садржаја, листу одобрених измена и листу важећих страна приручника о обуци;
- 2) програме обуке;
- 3) циљеве и задатке обуке;
- 4) план обуке;
- 5) наставни садржај;
- 6) фонд часова по предмету;
- 7) начин провере напредовања у обуци;
- 8) процедуре за процену ефикасности обуке.

Учила и опрема центра за обуку

Члан 14.

Центар за обуку мора да поседује следећа учила и опрему: приказ куполе параглајдера за обуку, скицу (фотографију) терена на коме се врши обука, вариометар, комплет параглајдера за обуку, радио-станицу, заштитну кацигу, показивач правца и брзине ветра (ветроказ) и комплет прве помоћи.

Евиденција лица на обуци (регистар)

Члан 15.

Евиденција лица на обуци (регистар) садржи:

- 1) назив и адресу центра за обуку;
- 2) податке о лицима на обуци (презиме, име и јединствени матични број грађана, односно број пасоша за стране држављане);
- 3) податке о врсти обуке, о почетку и завршетку обуке и прекидима у вршењу обуке;
- 4) потписе лица на обуци и руководиоца обуке.

Дневник обуке

Члан 16.

Дневник обуке је документ који садржи податке о току теоријске наставе и практичне обуке, о наставном садржају који је обрађен у току обуке, о времену одржавања и трајању обуке, евиденцију присутности кандидата, као и потписе лица која су присуствовала обуци и потписе инструктора који су спровели теоријску наставу и практичну обуку.

Досије кандидата

Члан 17.

Досије кандидата садржи:

- 1) картон личних података;
- 2) пријаву за обуку;
- 3) сагласност родитеља односно старатеља за похађање обуке (за малолетне кандидате);
- 4) листу праћења и провере кандидата на обуци;
- 5) копије извештаја са теоријског и практичног испита;
- 6) другу евиденцију и записе који се воде у току обуке у складу са приручником о раду;
- 7) копију ауторизације пилота ученика;
- 8) копију дипломе о завршеној обуци.

Садржина дипломе о завршеној обуци

Члан 18.

Диплома о завршеној обуци садржи:

- 1) назив обуке;
- 2) редни број и датум издавања дипломе;
- 3) назив центра за обуку;
- 4) број потврде о праву на обучавање;
- 5) име и презиме кандидата;
- 6) временски период у коме је обука спроведена;
- 7) пропис на основу кога је спроведена обука;
- 8) печат и потпис одговорног руководиоца и руководиоца обуке.

Важење потврде о праву на обучавање

Члан 19.

Потврда о праву на обучавање важи три године.

Изглед и садржај обрасца потврде о праву на обучавање је дат у Прилогу 1. овог правилника.

Суспензија потврде о праву на обучавање

Члан 20.

Директорат суспендује потврду о праву на обучавање ако утврди да центар за обуку не врши обуку на начин који је прописан овим правилником или привремено престане да испуњава друге услове прописане овим правилником.

Суспензија потврде о праву на обучавање траје најдуже шест месеци, почев од дана када је центру за обуку достављено решење о суспензији.

За време трајања суспензије центар за обуку не може да врши обуку пилота параглајдера.

Решењем о суспензији потврде о праву на обучавање Директорат може да наложи центру за обуку да отклони уочене неправилности.

Суспензија потврде о праву на обучавање престаје да важи истеком времена на које је изречена или решењем о укидању суспензије, ако центар за обуку отклони уочене неправилности пре истека суспензије.

Стављање ван снаге потврде о праву на обучавање

Члан 21.

Директорат ставља ван снаге потврду о праву на обучавање:

- 1) ако утврди да је центар за обуку фалсификовао документа на основу којих је стекао потврду о праву на обучавање;
- 2) ако утврди да је центар за обуку злоупотребио потврду о праву на обучавање;
- 3) ако центар за обуку до истека суспензије не испуни обавезе које су му наложене решењем о суспензији.

IV. ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА ЗА СТИЦАЊЕ ДОЗВОЛЕ И ОВЛАШЋЕЊА

Услови за приступање испиту за стицање дозволе пилота параглајдера

Члан 22.

Испиту за стицање дозволе пилота параглајдера може да приступи лице које је у овлашћеном центру за обуку завршило теоријску обуку према одобреном програму обуке и практичну обуку, у оквиру које је остварило најмање 15 сати летења.

Услови за приступање испиту за стицање овлашћења инструктора параглајдинга

Члан 23.

Испиту за стицање овлашћења инструктора параглајдинга може да приступи лице које:

- 1) има навршених најмање 18 година живота;
- 2) поседује дозволу пилота параглајдера најмање две године;
- 3) је остварило укупан налет од најмање 100 сати летења параглајдером или моторним параглајдером, укључујући најмање 10 прелета параглајдером или моторним параглајдером, од чега најмање два прелета дужа од 50 *km*;
- 4) је у овлашћеном центру за обуку према одобреном програму обуке завршило:
 - (1) најмање 25 сати теоријске обуке;
 - (2) практичну обуку, која укључује четири сата обуке на земљи, 10 летова на малим и средњим висинама и пет летова на великим висинама.

Услови за приступање испиту за стицање овлашћења тандем пилота

Члан 24.

Испиту за стицање овлашћења тандем пилота може да приступи лице које:

- 1) има навршених најмање 18 година живота;
- 2) поседује дозволу пилота параглајдера најмање две године;
- 3) је остварило укупан налет од најмање 200 сати летења параглајдером или моторним параглајдером, укључујући најмање десет прелета параглајдером или моторним параглајдером;
- 4) је у овлашћеном центру за обуку према одобреном програму обуке завршило:
 - (1) најмање 20 сати теоријске обуке;
 - (2) најмање пет сати практичне обуке.

Услови за приступање испиту за стицање овлашћења за летење моторним параглајдером

Члан 25.

Испиту за стицање овлашћења за летење моторним параглајдером може да приступи лице које:

- 1) поседује дозволу пилота параглајдера;
- 2) је остварило укупан налет од најмање 50 сати летења параглајдером;
- 3) је у овлашћеном центру за обуку према одобреном програму обуке завршило:
 - (1) најмање шест сати теоријске обуке;
 - (2) најмање пет сати практичне обуке.

Садржај испита за стицање дозволе пилота параглајдера

Члан 26.

Испит за стицање дозволе пилота параглајдера састоји се из теоријског и практичног дела.

Теоријски део испита за стицање дозволе пилота параглајдера обухвата следеће предмете:

- 1) Ваздухопловни прописи;
- 2) Теорија летења;
- 3) Ваздухопловна метеорологија;
- 4) Конструкција параглајдера;
- 5) Људске могућности и ограничења.

Садржај практичног дела испита за стицање дозволе пилота параглајдера је ближе прописан у Прилогу 4. овог правилника.

Садржај испита за стицање овлашћења инструктора параглајдинга

Члан 27.

Испит за стицање овлашћења инструктора параглајдинга састоји се из теоријског и практичног дела.

Теоријски део испита за стицање овлашћења инструктора параглајдинга обухвата следеће предмете:

- 1) Ваздухопловни прописи;
- 2) Теорија летења;
- 3) Ваздухопловна метеорологија;
- 4) Конструкција и системи параглајдера;
- 5) Људске могућности и ограничења;
- 6) Методика обуке.

Практичан део испита за стицање овлашћења инструктора параглајдинга састоји се од методске демонстрације припреме и извршења лета према елементима из Прилога 4. овог правилника.

Садржај испита за стицање овлашћења тандем пилота

Члан 28.

Испит за стицање овлашћења тандем пилота састоји се из теоријског и практичног дела.

Теоријски део испита за стицање овлашћења тандем пилота обухвата следеће предмете:

- 1) Ваздухопловни прописи;
- 2) Теорија летења;
- 3) Ваздухопловна метеорологија;
- 4) Конструкција и системи тандем параглајдера;
- 5) Људске могућности и ограничења.

Практичан део испита за стицање овлашћења тандем пилота састоји се од припреме и извршења лета тандем параглајдером са испитивачем, према елементима из Прилога 4. овог правилника.

Ако кандидат за стицање овлашћења тандем пилота поседује овлашћење инструктора параглајдинга признаје му се теоријски део испита за стицање овлашћења тандем пилота, осим предмета Конструкција и системи тандем параглајдера.

Садржај испита за стицање овлашћења за летење моторним параглајдером

Члан 29.

Испит за стицање овлашћења за летење моторним параглајдером састоји се из теоријског и практичног дела.

Теоријски део испита за стицање овлашћења за летење моторним параглајдером обухвата следеће предмете:

- 1) Ваздухопловни прописи;
- 2) Теорија летења;
- 3) Ваздухопловна метеорологија и навигација;
- 4) Конструкција мотора и елиса за параглајдере;
- 5) Људске могућности и ограничења.

Садржај практичног дела испита за стицање овлашћења за летење моторним параглајдером је ближе прописан у Прилогу 5. овог правилника.

Пријава за полагање испита

Члан 30.

Кандидат за стицање дозволе пилота параглајдера или овлашћења која се уписују у ту дозволу подноси Директорату писану пријаву за полагање испита и уз пријаву подноси потврду центра за обуку о завршеној теоријској и практичној обуци.

Рок важења потврде о завршеној теоријској и практичној обуци је годину дана, рачунајући од дана њеног издавања.

Ако кандидат не приступи полагању испита у року из става 2. овог члана, он је дужан да заврши додатну обуку у центру за обуку и да доказ о томе достави Директорату.

Поступање по пријему пријаве за полагање испита

Члан 31.

По пријему пријаве за полагање испита за стицање дозволе или упис овлашћења, Директорат проверава да ли кандидат испуњава услове за приступање полагању испита.

Ако утврди да кандидат испуњава услове за приступање полагању испита Директорат, у року од 30 дана од дана пријема пријаве, доноси решење којим се одобрава полагање испита, именује испитивач за спровођење практичног дела испита и одређује рок за спровођење испита.

Ако утврди да кандидат не испуњава услове за приступање полагању испита Директорат, у року од 30 дана од дана пријема пријаве, доноси решење којим се одбија пријава за полагање испита.

Полагање теоријског дела испита

Члан 32.

Кандидат полаже теоријски део испита на рачунару или писаним путем, уз коришћење тестова објективног типа с вишеструким избором одговора, при чему се сматра да је кандидат положио испит ако тачно одговори на најмање 75 % питања из сваког предмета.

Теоријски део испита за стицање дозволе пилота параглајдера спроводи Директорат, у роковима који се одређују за сваку календарску годину.

Теоријски део испита за стицање овлашћења која се уписују у дозволу пилота параглајдера се спроводи у центру за обуку, у роковима који су одређени приручником о раду центра за обуку.

Кандидат није положио теоријски део испита ако:

1) не положи све предмете приликом четири изласка на испит, при чему на сваком изласку на испит не полаже већ положене предмете;

2) не положи све предмете у року од 18 месеци, рачунајући од краја календарског месеца у коме је први пут полагао испит.

Кандидат за стицање дозволе или овлашћења који није положио теоријски део испита, дужан је да пре поновног полагања заврши у центру за обуку додатну теоријску обуку из предмета који није положио и да о томе достави доказ Директорату.

Полагање практичног дела испита

Члан 33.

Кандидат за стицање дозволе пилота параглајдера или упис овлашћења може да полаже практичан део испита након положеног теоријског дела испита.

Кандидат је успешно положио практичан део испита ако је испитивач проценио да је кандидат успешно извршио све елементе практичног испита.

Ако кандидат не положи практични део испита, при поновном полагању признаје му се положени теоријски део испита.

Кандидат који не положи практични део испита за стицање дозволе пилота параглајдера или овлашћења која се уписују у ту дозволу, дужан је да пре поновног полагања

заврши додатну практичну обуку у центру за обуку и да доказ о томе достави Директорату уз пријаву за поновно полагање испита.

Испитивач који спроводи практичан део испита

Члан 34.

За испитивача који спроводи практичан део испита именује се лице које се налази на листи испитивача Директората, и по правилу, оно које није обучавало кандидата за стицање дозволе односно овлашћења.

Испитивач који је именован за спровођење практичног дела испита дужан је да, одмах по окончању испита, уручи кандидату извештај о одржаном испиту.

Изглед и садржај обрасца ауторизације испитивача је дат у Прилогу 3. овог правилника.

V. ИЗДАВАЊЕ И ВАЖЕЊЕ ДОЗВОЛЕ И ОВЛАШЋЕЊА И ПРАВА ПО ОСНОВУ ДОЗВОЛЕ И ОВЛАШЋЕЊА

Издавање дозволе пилота параглајдера

Члан 35.

На захтев кандидата који је положио испит за стицање дозволе Директорат издаје дозволу пилота параглајдера.

Уз захтев за издавање дозволе пилота параглајдера, кандидат прилаже извештај о положеном испиту за стицање дозволе.

Приликом коришћења права из дозволе, пилот параглајдера мора имати код себе дозволу пилота параглајдера и личну карту или пасош.

Упис овлашћења у дозволу пилота параглајдера

Члан 36.

На захтев кандидата који је положио испит за стицање овлашћења инструктора параглајдинга Директорат издаје решење о стажирању.

У решењу о стажирању кандидат се обавезује да, у року од 18 месеци од дана када је положио испит за стицање овлашћења инструктора параглајдинга, достави Директорату потврду центра за обуку о томе да је у центру за обуку, под надзором инструктора параглајдинга, одржао обуку у периоду од најмање 10 радних дана, од чега најмање пет радних дана практичне обуке, најмање три радна дана теоријске обуке и најмање два радна дана као руководилац летења.

На основу потврде из става 2. овог члана Директорат уписује у дозволу пилота параглајдинга овлашћење инструктора параглајдинга.

Кандидат који не заврши стажирање у року од 18 месеци од дана када је положио испит за стицање овлашћења инструктора параглајдинга, мора да за стицање овлашћења инструктора параглајдинга поново полаже испит за стицање овлашћења инструктора параглајдинга.

На захтев кандидата који је положио испит за стицање овлашћења тандем пилота, односно овлашћења за летење моторним параглајдером, Директорат уписује овлашћење у дозволу пилота параглајдера.

Уз захтев за издавање решења о стажирању, односно за упис овлашћења тандем пилота или овлашћења за летење моторним параглајдером, кандидат прилаже извештај о положеном испиту.

Важење дозволе, овлашћења и ауторизација

Члан 37.

Дозвола пилота параглајдера, овлашћење инструктора параглајдинга, овлашћење тандем пилота, овлашћење за летење моторним параглајдером, ауторизација пилота ученика

и ауторизација испитивача важе неограничено, осим у случају суспензије или стављања ван снаге.

Суспензија и стављање ван снаге дозволе, овлашћења и ауторизација

Члан 38.

Директорат суспендује дозволу пилота параглајдера или овлашћење из те дозволе ако се инспекцијским надзором утврди да ималац дозволе није вршио права из дозволе у складу са законом којим се уређује ваздушни саобраћај и прописима донетим на основу њега.

За време трајања суспензије ималац дозволе не може да користи права из дозволе и дужан је да врати дозволу Директорату у року од 15 дана рачунајући од дана када је примио решење Директората о суспензији.

Директорат ставља ван снаге дозволу пилота параглајдера или овлашћење из те дозволе:

1) ако утврди да обука за дозволу или овлашћење није извршена у складу са одредбама овог правилника;

2) ако утврди да је дозвола, односно овлашћење издато на основу фалсификоване документације или као последица друге недозвољене радње;

3) ако ималац дозволе до истека суспензије не испуни обавезе које су му наложене решењем о суспензији.

Одредбе ст. 1-3. овог члана сходно се примењују на ауторизацију испитивача.

Права пилота параглајдера

Члан 39.

Лице које има дозволу пилота параглајдера има право да самостално лети параглајдером, као и да обавља акробатско летење параглајдером, специфичне врсте летења и препакивање резервног падобрана, ако је за то оспособљен.

Права инструктора параглајдинга

Члан 40.

Инструктор параглајдинга има право да:

1) спроводи теоријску и практичну обуку за стицање дозволе пилота параглајдера;

2) спроводи теоријску и практичну обуку за стицање овлашћења инструктора параглајдинга;

3) спроводи теоријску и практичну обуку за стицање овлашћења тандем пилота и овлашћења за моторно летење, ако сам поседује та овлашћења;

4) врши надзор над радом кандидата за инструкторе параглајдинга током стажирања;

5) спроводи практичан део испита за стицање дозволе пилота параглајдера и овлашћења која се уписују у ту дозволу, ако поседује ауторизацију испитивача;

6) спроводи теоријски део испита за стицање овлашћења која се уписују у дозволу;

7) спроводи обуку и проверу за акробатско летење и специфичне врсте летења, ако је сам за то оспособљен.

Приликом практичне обуке инструктор параглајдинга може истовремено надzirати највише шест ученика који се налазе у ваздуху, а инструктор на стажирању највише три ученика који се налазе у ваздуху.

Права имаоца овлашћења тандем пилота и овлашћења за летење моторним параглајдером

Члан 41.

Ималац овлашћења тандем пилота има право да:

1) лети тандем параглајдером са другим пилотом параглајдера;

2) лети тандем параглајдером са лицем које нема дозволу пилота параглајдера, ако има најмање пет сати летења на тандем параглајдеру;

3) лети моторним тандем параглајдером са лицем које нема дозволу пилота параглајдера, ако има најмање пет сати летења на моторном тандем параглајдеру.

Ималац овлашћења за летење моторним параглајдером има право да лети параглајдером уз коришћење клипне погонске групе (мотор са пропелером).

VI. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Признавање дозволе пилота параглајдера стечене у иностраној држави

Члан 42.

Ималац дозволе пилота параглајдера стечене у иностраној држави може да поднесе Директорату захтев за признавање те дозволе у циљу издавања домаће дозволе пилота параглајдера.

Директорат признаје дозволу пилота параглајдера стечену у иностраној држави под следећим условима:

- 1) ако је дозвола важећа;
- 2) ако је дозвола издата од стране ваздухопловне власти стране државе или другог тела које је по прописима те државе овлашћено за њено издавање;
- 3) ако услови под којима је дозвола стечена нису блажи од оних који су предвиђени овим правилником;
- 4) ако кандидат положи испит из предмета Ваздухопловни прописи, у складу са одредбама овог правилника.

На основу захтева за признавање дозволе Директорат доноси решење којим се одобрава полагање испита ради признавања дозволе и одређује рок за спровођење испита.

Кандидату који положи испит за признавање дозволе издаје се дозвола пилота параглајдера и уписују сва овлашћења из дозволе која је предмет признавања, ако се ради о овлашћењима која су прописана овим правилником.

Образац дозволе пилота параглајдера

Члан 43.

Дозвола пилота параглајдера се израђује двојезично, на српском и на енглеском језику, на хартији или другом материјалу беле боје, димензија 15 x 10,5 *cm*.

Хартија или други материјал који се користи за израду дозволе мора да садржи заштитни холограм и да буде такав да спречи или јасно покаже било какве измене или брисања.

Изглед и садржај обрасца дозволе пилота параглајдера је дат у Прилогу 2. овог правилника.

Издавање дупликата дозволе пилота параглајдера

Члан 44.

Директорат издаје дупликат дозволе пилота параглајдера ако ималац дозволе изгуби дозволу или на други начин остане без дозволе, ако је образац дозволе толико оштећен да дозвола није употребљива или ако је ималац дозволе променио личне податке.

Ако ималац дозволе изгуби дозволу или на други начин остане без дозволе, уз захтев за издавање дупликата дозволе дужан да поднесе доказ да је дозвола оглашена неважећом.

Обрасци

Члан 45.

Захтев за издавање и измену потврде о праву на обучавање пилота параглајдера, захтев за издавање дозволе пилота параглајдера, захтев за доношење решења о стажирању, захтев за упис овлашћења у дозволу пилота параглајдера, захтев за издавање дупликата дозволе, као и пријаве за полагање испита подносе се на обрасцима чији садржај и изглед утврђује Директорат.

Књижица летења

Члан 46.

Пилот ученик и пилот параглајдера дужни су да воде евиденцију о летењу у књижици летења.

У књижици летења пилота ученика и пилота параглајдера уписују се следећи подаци:

- 1) име и презиме имаоца књижице;
- 2) датум летења;
- 3) тип и модел параглајдера;
- 4) терен са кога је обављено полетање;
- 5) време полетања и слетања и укупно трајање лета;
- 6) напомене (тандем летење, летење моторним параглајдером, летење у оквиру обуке, остварена дужина прелета и сл);
- 7) потпис инструктора параглајдинга који је надгледао лет (само за пилоте ученике);
- 8) посебна оспособљења.

Пилот ученик евидентира остварени налет у књижици летења на основу података из дневника летења.

Здравствена способност пилота параглајдера

Члан 47.

Здравствена способност пилота параглајдера и пилота ученика се доказује:

- 1) лекарским уверењем класе 1 или класе 2, које је издато у складу са Правилником о летачком особљу („Службени гласник РС”, број 33/13), или
- 2) лекарским уверењем које је издато у складу са Правилником о ближим здравственим условима које морају да испуњавају возачи одређених категорија моторних возила („Службени гласник РС”, број 83/11), или
- 3) важећом возачком дозволом, која је издата у складу са Законом о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 - УС и 55/14), изузев возачких дозвола категорија М и Ф.

Изузетно од става 1. овог члана, тандем пилоти морају да поседују лекарско уверење класе 1 или класе 2 које је издато у складу са Правилником о летачком особљу („Службени гласник РС”, број 33/13).

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Важење потврда о праву на обучавање издатих пре ступања на снагу Правилника

Члан 48.

Потврде о праву на обучавање издате центрима за обуку пилота параглајдера пре ступања на снагу овог правилника важе до истека рока на које су издате, а најкасније 12 месеци од ступања на снагу овог правилника.

Важење дозвола пилота параглајдера издатих пре ступања на снагу Правилника

Члан 49.

Дозволе пилота параглајдера издате на основу Правилника о дозволама пилота параглајдера и центрима за обуку („Службени гласник РС”, број 71/09) престају да важе 12 месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

На захтев имаоца дозволе из става 1. овог члана издаје се дозвола пилота параглајдера у складу са одредбама овог правилника, заједно са овлашћењем инструктора параглајдинга ако је ималац дозволе поседовао то овлашћење.

Важење оспособљења стечених пре ступања на снагу Правилника

Члан 50.

Пилотима параглајдера којима је на основу Правилника о дозволама пилота параглајдера и центрима за обуку („Службени гласник РС”, број 71/09) у књижицу летења

уписано оспособљење за летење моторним параглајдером или оспособљење за летење тандем параглајдером, у дозволу која се издаје у складу са одредбама овог правилника уписује се овлашћење за летење моторним параглајдером, односно овлашћење за летење тандем параглајдером.

Примена овог правилника на започете поступке

Члан 51.

Поступци који до дана ступања на снагу овог правилника нису окончани окончаће се по одредбама прописа који је био на снази до дана ступања на снагу овог правилника.

Престанак важења других прописа

Члан 52.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о дозволама пилота параглајдера и центрима за обуку („Службени гласник РС”, број 71/09).

Ступање Правилника на снагу

Члан 53.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Бр. 6/2-01-0004/2014-0006

У Београду, 16. јуна 2015. године

Директор,

Мирјана Чизмаров, с.р.

Изглед и садржај обрасца потврде о праву на обучавање

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

На основу Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12 и 45/15) и доле назначених услова, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије издаје

Pursuant to the Air Transport Law („Official Gazette of the Republic of Serbia”, No. 73/10, 57/11, 93/12 and 45/15) and subject to the conditions specified below, the Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia hereby issues

**ПОТВРДУ О ПРАВУ НА ОБУЧАВАЊЕ
ЦЕНТРА ЗА ОБУКУ
APPROVED TRAINING ORGANISATION
CERTIFICATE**

SRB / ATO - _ _ _

Назив центра за обуку
Name of the Training Organization

Седиште центра за обуку
Address of the Training Organization

којом стиче својство одобреног центра за обуку са правом да врши основну обуку пилота параглајдера у складу са Правилником о дозволама и центрима за обуку пилота параглајдера и којом се овлашћује за спровођење обуке за стицање следећих овлашћења:

that empowers training organization to operate as approved training organization with privilege to provide initial training course for paraglider pilots according to Regulation on licensing and training organizations for paraglider pilots with privilege to provide training for acquiring the following ratings:

УСЛОВИ/CONDITIONS:

Ова потврда важи све док центар за обуку испуњава услове прописане Правилником о дозволама и центрима за обуку пилота параглајдера и другим релевантним прописима.

This certificate is valid whilst the approved organization remains in compliance with Regulation on licensing and training organizations for paraglider pilots and other applicable regulations.

Ова потврда важи до _____ осим уколико се не поништи, суспендује или стави ван снаге.

This certificate shall remain valid until _____ unless the certificate has been cancelled, suspended or revoked.

Датум издавања: _____
Date of issue:

Потпис:
Signed:

м.п.
Stamp

Директор
Директората цивилног ваздухопловства
*Director of
Civil Aviation Directorate*

Изглед и садржај обрасца дозволе пилота парагладера

Страна 1

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ		CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA
---	---	---

ДОЗВОЛА ПИЛОТА ПАРАГЛАЈДЕРА
PARAGLIDING PILOT LICENCE

Страна 2

I	Држава издавања <i>State of issue</i>	Република Србија <i>Republic of Serbia</i>
III	Број дозволе <i>Licence number</i>	SRB
IV	Презиме и име имаоца <i>Last and first name of holder</i>	
IVa	Датум рођења <i>Date of birth</i>	
XIV	Место рођења <i>Place of birth</i>	
V	Адреса имаоца <i>Address of holder</i>	
VI	Држављанство <i>Nationality</i>	
VII	Потпис имаоца <i>Signature of holder</i>	
VIII	Издавалац дозволе <i>Issuing authority</i>	ДЦВ Републике Србије <i>CAD of the Republic of Serbia</i>
X	Датум издавања <i>Date of issue</i>	XIV Датум првог издавања <i>Date of initial issue</i>
X	Потпис овлашћеног лица <i>Signature of issuing officer</i>	
XI	Жиг или печат издаваоца дозволе <i>Seal or stamp of issuing authority</i>	

XII Овлашћење <i>Rating</i>	Датум издавања <i>Date of issue</i>	Потпис и печат <i>Signature and stamp</i>
Инструктор паравлајдинга <i>Paragilding Instructor</i>		
Тандем пилот <i>Tandem Pilot</i>		
Летење моторним паравлајдером <i>Powered Paragliding</i>		
IX Важење / Validity Документ који садржи фотографију мора да се носи у сврху идентификације имаоца дозволе. <i>A document containing a photo shall be carried for the purposes of identification of the licence holder.</i>		
XII Примедбе / Remarks 		

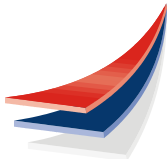
НАМЕРНО ОСТАВЉЕНО ПРАЗНО
INTENTIONALLY LEFT BLANK

Изглед и садржај обрасца ауторизације испитивача

АУТОРИЗАЦИЈА ИСПИТИВАЧА
Examiner's Authorization

На основу члана 176. Закона о ваздушном саобраћају и члана 6. Правилника о дозволама и центрима за обуку пилота параглајдера, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије овим ауторизује испитивача:

On the basis of the Article 176. of the Air Transport Law and Article 6. of the Regulation on licensing and training organizations for paraglider pilots, the Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia hereby authorizes an examiner:

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ		CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA
---	---	---

Презиме и име <i>Last and first name</i>		
Број ауторизације <i>Number of authorization</i>	Права и услови <i>Privileges and Conditions</i>	Важи до <i>Valid until</i>
Потпис имаоца <i>Holder's signature</i>		
Датум издавања <i>Date of issue</i>		

М.П.
Stamp

Директор ДЦВ
Director of CAD

Садржај практичног дела испита за стицање дозволе пилота параглајдера

САДРЖАЈ ПРАКТИЧНОГ ИСПИТА ЗА СТИЦАЊЕ ДОЗВОЛЕ ПИЛОТА ПАРАГЛАЈДЕРА
Секција 1: Припрема и полетање
1) Претполетни преглед документације и припрема
2) Координација са надлежном службом контроле летења (план лета)
3) Познавање начина коришћења параглајдера
4) Провера пре полетања
Секција 2: Полетање
1) Начин полетања
2) Симулација прекида полетања
3) Сигнали пре и током полетања
4) Одговарајући профил лета
Секција 3: Опште радње
1) Одржавање положаја и брзине у праволинијском лету
2) Координација током заокрета са нагибом од 30°
3) Вађење из заокрета према одабраном оријентуру
4) Летење на великим нападним угловима
5) Превучени лет и вађење из превученог лета
6) Координирани заокрет са нагибом од 45°
Секција 4: Прилаз и слетање
1) Поступак прилажења по кругу за слетање
2) Осматрање и избегавања судара
3) Провере пре слетања
4) Прецизност слетања (правилно слетање у означени простор $50 \times 50 \text{ m}$)
5) Координација са надлежном службом контроле летења (затварање плана лета)

Садржај практичног дела испита за стицање овлашћења за летење моторним параглајдером

САДРЖАЈ ПРАКТИЧНОГ ДЕЛА ИСПИТА ЗА СТИЦАЊЕ ОВЛАШЋЕЊА ЗА ЛЕТЕЊЕ МОТОРНИМ ПАРАГЛАЈДЕРОМ
Секција 1: Припрема и полетање
1) Претполетни преглед документације и припрема
2) Координација са надлежном службом контроле летења (попуњавање плана лета)
3) Познавање начина коришћења параглајдера
4) Провера пре полетања
Секција 2: Полетање са равном терена коришћењем мотора
1) Поступци полетања на равном терену
2) Затрчавање, полетање и пењање
3) Праћење лета и вештина летења током фазе полетања
4) Симулација отказа мотора након полетања
5) Прекид рада мотора и поновно стартовање мотора у лету
Секција 3: Редовни поступци (лет у зони)
1) Одржавање положаја и брзине у праволинијском лету
2) Режији лета
3) Заокрети
4) Симулација ванредних ситуација (на захтев инструктора)
Секција 4: Лет по кругу и слетање
1) Елементи лета по школском кругу
2) Заокрети
3) Прилаз на слетање
4) Прецизност слетања (правилно слетање у означени простор 50 x 50 m)